

ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТВІТІВ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИКІВ В ПЕРІОД ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ

Буєвич А. О.

гр. АУП-47

*Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Наук. керівник – асистент Дзюбановська І. В.*

Сучасне інформаційне суспільство суттєво змінило парадигму комунікації та сприйняття інформації, зокрема завдяки соціальним мережам, серед яких фігурує «Твіттер». Соціальні мережі стали важливим інструментом для висловлення думок, обговорення подій та розповсюдження новин. Проте, дослідження лексичних особливостей мови, яка використовується на цих платформах, залишається недостатньо вивченим напрямком.

Під впливом соціальних мереж відбувається трансформація писемного мовлення та створюється новий спосіб комунікації, який нагадує усний різновид розмовного стилю. Слова, які оточують нас щодня, впливають на слова, які ми використовуємо. На думку Джона Ріда, оскільки велика частина письмової мови, яку ми бачимо зараз, представлена на екранах наших комп'ютерів, планшетів і смартфонів, мова розвивається частково завдяки нашій взаємодії з технологіями. І оскільки мова, яку ми використовуємо для спілкування один з одним, як правило, є більш пластичною, ніж офіційне письмо, поєднання неформального, особистого спілкування та масової аудиторії, яку надають соціальні мережі, є причиною швидких змін [1].

За останні роки дослідники звертали увагу на вплив соціальних мереж на суспільство, зокрема на соціологічні та психологічні аспекти. Проте, менше уваги було приділено мовному аспекту використання соціальних мереж. Існує певна кількість досліджень, які стосуються мовного аналізу в інтернеті, але це питання потребує більш глибокого вивчення.

Детальніше про нову мову в соціальних мережах вивчає угорська мовознавиця Агнес Весельські, доцент кафедри комунікації та угорської лінгвістики Університету Корвіна в Будапешті, Угорщина. Вона називає це «диджілектом», детальніше описуючи термін у своїй книзі «Digilect: The Impact of Infocommunication Technology on Language». За словами Весельські, «Диджілект – це мовний різновид цифрових медіа, який зазвичай використовується під час спілкування на комп'ютерах чи інших цифрових пристроях. Він має багато особливостей щодо форми, орфографії, граматики та стилю» [2].

У твіттері можна помітити широке використання скорочень, аббревіатур та емоджі, які часто виступають скороченнями. Як зазначає Весельські: «найяскравіші нововведення стосуються словникового запасу. Наприклад, для спрощення та економії часу використовується багато нових скорочень і аббревіатур, характерних для інтернету» [2].

Наша дослідницька робота базується на обширному аналізі твітів, які опубліковані українськими політиками на соціальній мережі «Твіттер» протягом періоду повномасштабного вторгнення. Для здійснення цього аналізу ми використовуємо комбінацію методів лінгвістичного аналізу тексту та стилістичного аналізу.

Окремою частиною нашого аналізу є дослідження перекладу твітів. Оскільки «Твіттер» є глобальною платформою, де користувачі з різних країн публікують повідомлення на своїх рідних мовах, ми вивчаємо, які стратегії використовуються для перекладу та адаптації твітів на інші мови. Це допомагає нам зрозуміти, як інформація і текст сприймається різними аудиторіями та як переклад впливає на сприйняття тексту.

Відповідно до міжнародної практики, точність та якість перекладу є ключовими факторами у забезпеченні ефективного спілкування між культурами та мовами. Українські політики, як і будь-які інші представники влади, повинні мати на увазі, що надійний та точний переклад є необхідною складовою у взаємодії з міжнародною громадськістю та дипломатичних стосунках між державами.

Важливо працювати з професійними перекладачами, які мають відповідний досвід та знання, щоб забезпечити точний та правильний переклад. Хоча іноді у твітах можна помітити оказійні відповідники. Найчастіше їх вживає Михайло Подоляк. Наприклад, він писав: «Цієї ночі в Белгороді собака вкусила сама себе за хвіст: у гонитві за знищенням UA росія може знищити себе. “Шлепками і хлопками”.» [3], “This night in Belgorod, the dog bit its own tail: in pursuit of the destruction of Ukraine, RF may destroy itself. With «slaps & claps».” [4]. Україномовному користувачу буде легко зрозуміти значення собаки, шлепків та хлопків, а ось англomовному — ні. Доречніше було б перекласти як “This night Belgorod set a trap for itself: in its pursuit to destroy Ukraine, RF may end up destroying itself with explosions.” Такий переклад більш зрозумілий англomовним читачам завдяки використанню зрозумілих слів.

Калькування — це процес дослівного перекладу словосполучень, виразів чи фраз. Калька може бути корисною, якщо дві мови мають подібну граматику та синтаксис, але у більшості випадків калька може призвести до незрозумілості або помилкового сприйняття тексту. Калькування у твіттері найчастіше можна помітити серед твітів Михайла Подоляка, особливо на початку твітів, що прагне привернути увагу читача: «До всіх любителів пограти в російську рулетку й укласти угоду з дияволом маю одне питання.» [5], “I have one question to all those who like playing the Russian roulette and make a deal with the Devil.” [6]. Використані лексеми здатні впливати на реципієнта, формуючи в нього негативне/позитивне ставлення до явищ, описаних у твіті.

Наше дослідження дозволило визначити лексичні особливості мови на «Твіттер» та виявити специфіку використання мовних одиниць у текстах соціальної мережі. Ми також поглибили розуміння важливості перекладу твітів для глобального спілкування та розуміння подій. Подальші дослідження можуть охоплювати розширення обсягу дослідження на інші мови та соціальні мережі, вивчення впливу лексичних особливостей на сприйняття інформації та розвиток методів автоматичного аналізу текстів у соціальних мережах.

Література:

1. Reed J. *How social media is changing language*. OUPblog. URL: <https://blog.oup.com/2014/06/social-media-changing-language/> (дата звернення: 13.11.2022)
2. Nelissen E. *How digital media is changing the way we talk - De Gruyter Conversations*. Degruyter. URL: <https://blog.degruyter.com/digital-media-changing-way-talk/> (дата звернення: 13.11.2022)
3. Цитата із твіттер сторінки Михайла Подоляка від 21.04.2023. URL: https://twitter.com/Podolyak_M/status/1649306752045686784?s=20 (дата звернення: 25.04.2023)
4. Цитата із твіттер сторінки Михайла Подоляка від 21.04.2023. URL: https://twitter.com/Podolyak_M/status/1649306768223219712?s=20 (дата звернення: 25.04.2023)
5. Цитата із твіттер сторінки Михайла Подоляка від 18.11.2022. URL: https://twitter.com/Podolyak_M/status/1593617150199070720?s=20 (дата звернення: 20.03.2023)
6. Цитата із твіттер сторінки Михайла Подоляка від 18.11.2022. URL: https://twitter.com/Podolyak_M/status/1593617170025660417?s=20 (дата звернення: 20.03.2023)